

یادداشت

چرا معاینه فنی خودرو ضروری است؟

چرا معاینه فنی خودرو ضروری است؟ دلیل اول را می توان به شرکت های خودروسازی ربط داد؛ چراکه برای رقابت و جلب نظر مشتریان اقدام به تولید محصولات متنوع از نظر سیستم، تپ و تجهیزات، ایمنی و... می کنند. این تنوع محصولات علاوه بر ایمنی وسیله نقلیه، شرایط زیست محیطی را هم به دلیل به کار بردن قطعات با کیفیت بالا، متوسط یا پایین تر تحت الشعاع قرار داده است. نکته مهم تر این است که اقدامات سودجویانه و مجرمانه سارقان و جاعلان همچون تغییر در استاندارد خودرو، اصالت وسیله نقلیه را از بین برده و تغییر و دستکاری در قطعات و ارکان اصلی وسیله نقلیه از جمله موتور، شاسی، رنگ و محور، مشکلاتی به وجود آورده است. تشخیص اصالت خودرو به استاندارد ماده ۴۵ آیین نامه راهور باید از سوی کاردان های فنی پلیس راهنمایی و رانندگی و براساس تخصص و تجربه و مهارت هایی خاصی در مراکز معاینه فنی انجام گیرد.

دلیل دوم این است که وسایل نقلیه باید لوازم و تجهیزات استاندارد شرکت های سازنده را داشته باشند و نصب شدن تجهیزات و لوازم نه تنها گاه ایمن نبودن وسیله نقلیه را باعث می شود، که موجب حوادث و تلفات انسانی نیز می شود. بررسی عملکرد صحیح قطعات و تجهیزات باید در مراکز معاینه فنی با نهایت دقت صورت پذیرد. یکی از نتایج این کار کاهش تصادفات است.

اما دلیل سوم آلودگی است؛ به این معنی که خودرو باعث تغییر در اجزای تشکیل دهنده محیط شود، به نحوی که استفاده از محیط زیست برای انسان غیر ممکن باشد و به صورت مستقیم غیر مستقیم حیات و منافع موجودات زنده به مخاطره بینند. خودروها بزرگ ترین منبع آلودگی هوا هستند. معمولاً در مناطق پر جمعیت شهری، غلظت بیشتری از CO، سولفور سایر گازها تجمع می یابد. بنابراین گازهای خروجی از آگزوز نه تنها بر انسان بلکه بر محیط زیست اعم از محیط بیولوژی یا محیط غیر زنده اثرات تخریبی دارند. مهم ترین این اثرات عبارتند از: ۱- اثر بر بهداشت و سلامت جامعه؛ ۲- تأثیر بر میزان دید رانندگان، کاهش میدان دید و افزایش سوخت ترافیکی اعم از زمینی و هوایی؛ ۳- تولید باران های اسیدی که تأثیر مخرب بر جنگل ها، بناها و محصولات کشاورزی دارد.

رانندگان با تغییر کاربری آگزوز، هم آلودگی هوا را به وجود می آورند و هم آلودگی صوتی. تنظیم نکردن موتور و احتراق انبوه در سیلندر، نتیجه عدم تنظیم و تعمیر موتور است که عده ای با نداشتن اطلاعات به این کار دست می زنند و عمدی یا غیر عمدی موجب آلودگی هوای می شوند.

برای بهبود کیفیت هوا و کنترل آلاینده های زیست محیطی ناشی از ترافیک موارد ذیل باید مدنظر قرار گیرد:

۱. نهادینه کردن فرهنگ استفاده از حمل و نقل عمومی و وسایل انبوه بر
۲. جایگزین کردن انرژی های پاک در حمل و نقل
۳. معاینه فنی خودرو به طور منظم و تنظیم موتور در دوره های برنامه ریزی شده با نظارت کاردان فنی
۴. سرعت بخشیدن به روند خارج کردن خودروهای فرسوده از ناوگان حمل و نقل.

■ سرگرد حجت پرهیزگار

کارشناس عالی تصادفات و امور فنی

یکی را می شناسم که هفت ماهی می شود که شیشه جلوی ماشینش، یک ترک عنکبوتی شکل برداشته، در حدی که خیلی وقت ها دیدش را دچار مشکل می کند اما هیچ وقت زیر بار نمی رود که عوضش کند! به قول خودش تا جایی که راه دارد با آن کار می کند و وقتی کاملاً شکست و فروریخت، به ناچار یکی جدیدش را می خرد. وقتی می پرسم که چطور معاینه فنی گرفته است، با پوز خندی که تحویلیم می دهد، می گوید: فقط کمتر از سه ماه است که از تاریخ معاینه فنی قبلی گذشته. کسی تاکنون جلویم را نگرفته و هنوز هم فرصت هست!

از این دسته آدم ها با چنین روحیه و تفکری دوروبرمان زیاد است. خیلی ها معتقدند که هیچ نقشی در اتفاقاتی که پیرامونشان می افتد، ندارند اما واقعیت جز این است. نمونه بارز همین بنده خدا؛ چند درصد می تواند در حالی که دید کامل ندارد عامل یک تصادف با خودرو یا بر خورد با یک عابر پیاده باشد؟!

افرادی که قوانین را رعایت نمی کنند، یکی دو تا نیستند. مثلاً در شرایط کنونی که شهر و شهروندان با آلودگی هوا دست و پنجه نرم می کنند، بد

برای سلامت خودتان و خودروتان از این فرصت استفاده کنید

فن معاینه فنی!

■ ملحه ابراهیمی زدی

نیست انگشت اتهام را به سوی افرادی که با خودروی شخصی در معابر تردد می کنند، دراز کنیم. حتماً مطلع هستید که ۷۰ درصد آلودگی هواناشی از دود خودروهاست. حالا این وسط خیلی های به این وضعیت خطرناک دامن می زنند. منظورمان، آن دسته افرادی است که در عیب و نقص فنی خودرویشان بی تفاوت اند؛ مهم هم نیست که مدت مدیدی است که اتومبیلشان دودزاست و... شاید بهتر باشد به جای اضافه گویی برویم سر اصل مطلب. امروز روی صحتمان با آن دسته افرادی است که از پروسه معاینه فنی یا غافل اند یا به آن بی تفاوت اند یا در خوش بینانه ترین حالت از آن اطلاعی ندارد. البته قرار نیست ما مجابتان کنیم که حتماً بروید کارت معاینه فنی ماشینتان را بگیرید؛ این خواسته مسئولان شهری است، مسئولانی که موافق شده ایم دو نفر از آن ها را پای کار بیاوریم. سیواش میلانیا، مسئول مراکز معاینه فنی سازمان حمل و نقل و ترافیک شهرداری مشهد از صفر تا صد اخذ کارت معاینه فنی می گوید و سرهنگ سلیمان ایزدی، رئیس اداره فرهنگ و ترافیک پلیس راهور خراسان رضوی نیز از میزان جرائم و بی توجهی برخی از شهروندان به قوانین می گویند. ■

صرف جهت اطلاع

از اواسط مردادماه سال جاری، همان گونه که در تابلوهای VMS سطح شهر تبلیغ شده، انجام معاینه فنی برای خودروهای شخصی و دولتی، چهارسال بعد از تولید و برای خودروهای عمومی با پلاک «ع» و «ت» یک سال پس از تولید الزامی اعلام است.

مردودی ها

طبق آمار از ابتدای سال تا اول آبان، علت مردودی ۵۹ درصد خودروهای مراجعه کننده به مراکز معاینه فنی، آلاینده بودن است که بیشترین آمار را به خود اختصاص داده است. در این بین، ایتم ظاهری ۳۱ درصد، ترمزها ۳۰ درصد، کمک فنرها ۲۱ درصد، انحراف محور (لغزش جانبی چرخ ها) ۱۱/۵ درصد و اتصالات تعلیق ۱۱ درصد در مردودی خودروها نقش داشته اند.

گام چهارم: صدور کارت

اگر خودرویی در هیچ یک از مراحل فوق مشکلی نداشت، مورد قبول سامانه «سیمفا»، سامانه یکپارچه معاینه فنی ایران قرار می گیرد و پرینت نتایج هر مرحله به اضافه عکس خودرو و مشخصات کامل آن تحویل مالک می شود.

اگر خودرویی حتی در یک مرحله دچار مشکل و به اصطلاح «مردود» شده باشد، فقط ۱۵ روز فرصت دارد که به رفع نقص آن بپردازد. اگر بعد از ۱۵ روز مراجعه کند، باید تمامی مراحل را دوباره طی کند.

برخی افراد تصور می کنند ممکن است مرکز عیب خودرویشان را نادیده بگیرد. این دسته از افراد باید بدانند تا توجه به درج مشخصات خودروهایی که به مراکز معاینه فنی مراجعه می کنند در سامانه سراسری سیمفا چنین تصویری کاملاً اشتباه است.

گام سوم: تست های مکانیزه

از این مرحله بعد، عیب و نقص خودرو را سیستم مشخص می کند.

■ البته مسئله دودزایی را هم کارشناسان به صورت چشمی و هم سیستم کنترل میزان آلاینده خروجی از آگزوز می سنجند. استاندارد میزان منواکسید کربن برای خودروهای انژکتوری ۰/۷ و هیبرید کربن های نسخته PPM ۲۵۰ و برای خودروهای کاربراتوری به ترتیب ۴ و PPM ۴۰۰ است.

■ کنترل روشنایی خودرو توسط سیستم

■ تست سه گانه شامل: کنترل میزان لغزش جانبی چرخ های جلو (که روی صفحه مکانیزه مشخص می شود)، کنترل میزان شتاب ترمزگیری اعم از ترمز چرخ های عقب، جلو و دستی و همچنین کنترل کمک فنرهای چرخ های جلو و عقب.

■ کنترل اتصالات خودرو در این مرحله، خودرویی یک جک می رود و اپراتور زیر خودرو را بررسی و مواردی مثل روغن ریزی، خوردگی، کنترل ترمزها و... را چک می کند.

گام دوم: بازدید ظاهری

در این مرحله که زیر مجموعه ایتم ظاهری است، مواردی چون سالم بودن شیشه ها، بر فپاکن، شیشه شور، کنترل سیستم روشنایی شامل چراغ های غیر استاندارد از جمله زنون، مهتابی، نئون و... کنترل می شود. البته بدنه خودرو نیز بررسی می شود. نباید ظاهر خودرو دفرورمه باشد، مثلاً خوردگی گلگیر یا پوسیدگی رویت شود.

استاندارد لاستیک ها و ارتفاع چرخ ها نیز بررسی می شود و اگر این دو دچار آسیب شده باشد و مثلاً کمک فنرهای خودرو خوابانده شده باشد، به مالک برگشت داده می شود تا اصلاحات را انجام دهد.

گام اول: هویت شناسی

به محض ورود خودرو به مراکز معاینه فنی، پلاک خودرو توسط دوربین رویت می شود و تأییدیه پلاک از سامانه راهنمایی و رانندگی کشور استعلام و عکس خودرو به صورت کاملاً مکانیزه گرفته می شود.

البته این عمل در قالب تأیید هویت خودرو به صورت فیزیکی توسط بازرس های ستاد معاینه فنی مستقر که کارشناسان بازرس راهور هستند انجام می شود.

دوگانه سوزها از تأیید تا تعهد

از اوایل تیر ماه امسال، سامانه سیمفا برای آن دسته خودروهایی که دوگانه سوز کارخانه ای هستند، یک پیش نیاز قبل از مراجعه به مراکز معاینه فنی تعریف کرده؛ به این ترتیب که متعلقات گازسوز توسط مراکز زیر نظر اداره استاندارد کنترل شود. با تأیید آزمایشگاه اطلاعات در سامانه ثبت و روند اخذ برگه معاینه فنی طی می شود. در غیر این صورت با مراجعه مستقیم به مراکز معاینه فنی به دلیل شناسایی نشدن خودرو، پذیرش انجام نمی شود.

در این بین، خودروهایی که در کارت خودرو قید نشده است که دوگانه سوز هستند و به شکل دستی، اتومبیل را گازسوز کرده اند، باید مراحل اداره استاندارد را طی کنند. با تأیید اداره استاندارد آن ها از سوی مراکز معاینه فنی پذیرش نمی شوند، بلکه قبل از آن باید اداره راهنمایی و رانندگی نیز کارت شناسایی خودرو را تعویض کند اما در شرایط فعلی اداره استاندارد زیر بار صدور تأییدیه نمی رود.

در چنین شرایطی فرد باید سیستم گازسوز دستی اش را از روی خودرو بردارد و با سیستم بنزین به مراکز معاینه فنی مراجعه کند. در مراکز معاینه فنی از مالک وسیله نقلیه، تعهدی اخذ می شود که بعد از صدور کارت، متعلقات گازسوز را نصب نکند. اگر چنین کاری کرد، در صورت بروز هر گونه خسارت، مرکز معاینه فنی پاسخگو نیست. در ضمن روی شیشه این قبیل خودروها بر چسبی که پانچ بنزینی است، چسبانده می شود.

قانونی برانید

■ در شش ماهه نخست امسال ۲۹ هزار و ۵۵۷ گزارش درباره معاینه فنی در سطح استان و ۱۸ هزار و ۳۴۵ گزارش اعمال قانون در مشهد به ثبت رسیده است. این در حالی است که ۶ هزار و ۹۷۲ مورد اعمال قانون درباره دودزایی و ۴ هزار و ۵۸۸ مورد در مشهد شاهد بوده ایم.

■ اگر یک باره با کد جریمه ۲۰۶۳ مواجه شدید، بد نیست بدانید مربوط به نداشتن برگه معاینه فنی است که ۵۰ هزار تومان جریمه دارد.

■ اگر معاینه فنی دارید اما حین رانندگی گواهی یا برگه معتبر آن همراهتان نیست، طبق کد ۱۶۳۳ مبلغ ۱۰ هزار تومان جریمه می شوید.

■ کد ۲۰۱۵ مربوط به نقص در سیستم روشنایی است که جریمه آن در کلان شهرها ۷۵ هزار تومان، در سایر شهرها ۶۰ هزار تومان و در روستاها و جاده های روستایی ۲۵ هزار تومان است.

■ کد جریمه ۲۱۱۶ نیز مربوط به نداشتن یا نقص چراغ های جلو، ترمز یا راهنمای وسیله نقلیه یا تغییر رنگ چراغ هاست که در کلان شهرها و سایر شهرها ۲۰ هزار تومان و در روستاها و جاده های روستایی ۱۰ هزار تومان جریمه به دنبال دارد.

■ طبق بند الف ماده ۱۰ قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی، چنانچه وسیله نقلیه دارای عیب و نقص فنی مؤثر باشد و احتمال خطر تصادف وجود داشته باشد، وسیله نقلیه مذکور با پلاک تعمیرگاه برای رفع نقص، به تعمیرگاه اعزام می شود و یک هفته مهلت دارد تا رفع نقص انجام شود.

در این مدت که پلاک تعمیرگاه روی خودرو نصب است، مالک حق تردد در شهر را ندارد. در این راستا طی شش ماهه اول سال جاری ۵۶۰ پلاک تعمیرگاهی در سطح استان به خودروهای دارای عیب و نقص داده شده است.

■ میامی / ۳۳۲۲۴۴۸

■ مرکز معاینه فنی شاندیز: مشهد مقدس، شاندیز، سمت چپ (کیلومتر ۶) / ۳۲۶۲۱۵۴۶

■ میدان معلم / ۳۴۲۸۵۹۶۰

■ خودروهای سنگین

■ بیشترین ایمن توس: کیلومتر ۱۵ جاده قوچان، جنب کارخانه مشهد به صبا، سمت چپ / ۳۲۶۲۴۵۵۰۷

■ هیرمند: پایانه بار مشهد / ۳۳۹۲۹۶۵۰

■ مرکز حافظ: مرکز حافظ (گاراژ دارها)، جنب سازمان مپ / ۳۳۸۶۷۹۸۱

■ مرکز طریقه: طریقه، میدان شهدا، ابتدای جاده نغندر / ۳۴۲۲۷۱۳۸

■ مرکز باطریق: ابتدای جاده قدیم نیشابور، بعد از شهرک ابوذر / ۳۳۱۲۵۹۲۷

■ مرکز معاینه فنی رضویه: رضویه، کیلومتر ۲ جاده

■ خودروهای سبک

■ مرکز آزادی: بولوار آزادی، بین آزادی ۱۱۳ و ۱۱۵ / ۳۶۶۵۰۰۵

■ مرکز بهمن: بولوار بهمن، کیلومتر ۵ جاده مشهد-کلات / ۳۲۶۰۵۵۱۴

■ مرکز مفتح: بولوار مفتح (طلاب)، مقابل مفتح ۴۳ / ۳۲۵۶۵۴۰۱

نشانی مراکز معاینه فنی

در مشهد و حومه

نام کشور	شاخص تلفات جاده ای ۲۰۱۰ به ازای هر ۱۰۰ نفر جمعیت	شاخص آلودگی هواد سال ۲۰۱۲	زمان انجام اولین بررسی از تولید
سوئد	۳	۲۵	۲ سال
هلند	۳.۹	۲۶	۳ سال
نروژ	۴.۳	۲۲	۴ سال
آلمان	۴.۷	۲۵	۳ سال
سنگاپور	۵.۱	۳۲	۳ سال
ژاپن	۵.۲	۲۲	۳ سال
استرالیا	۶.۱	۱۳	تعویض مالکیت
فرانسه	۶.۴	۲۷	۴ سال
ایتالیا	۷.۲	۳۷	۴ سال
مجارستان	۹.۱	۲۷	۵ سال
ترکیه	۱۲	۶۶	۳ سال
برزیل	۲۲.۵	۴۰	یکسال
اوقیانوس جنوبی	۳۱.۹	۵۲	یکسال
ایران	۳۴.۱	۱۲۳	۴ سال

۴۳۰

برای خودروهای سبک ۴۳۰ مرکز معاینه فنی در کشور وجود دارد.

۱۰ میلیون

در حال حاضر بیش از ۱۰ میلیون خودرو در کشور داریم که نیاز به معاینه فنی دارند؛ در صورت کاهش سن معاینه فنی از پنج سال به دو سال، تعداد خودروهایی که به معاینه فنی نیاز دارند به ۱۴ میلیون می رسد و تعداد مراکز موجود معاینه فنی در کشور پاسخگوی این تعداد نیست.

در سایر کشورها یک معاینه فنی ساده حداقل ۴۵ دقیقه طول می کشد ولی در ایران این زمان بسیار کوتاه تر است؛ بنابراین در کشور در زمینه معاینه فنی باید بیشتر دقت کنیم.

۱۰ سال

۱۵ دقیقه

۲۰ سال

خودروها در کشوری مثل سوئیس تا ۸ سال عمر مفید و امکان دریافت معاینه فنی دارند، به جز خودروهای خاص (لوکس و قدیمی) که عمرشان بیشتر از ۸ سال است اما تمام فاکتورهای لازم برای دریافت معاینه فنی را دارند. این در حالی است که در ایران به راحتی می توان مشاهده کرد که خودروهایی با ۲۰ سال کارکرد و بیش از آن همچنان خرید و فروش می شوند.

۷۰ سال

۴۵ دقیقه

۸ سال

